

OBSAH

Úvod	7
1. kapitola	
MODEL SVĚTOVÉHO POLITICKÉHO SYSTÉMU A ETAPY JEHO VÝVOJE	9
1.1 Model světového politického systému	9
1.2 Etapy vývoje světového politického systému	11
2. kapitola	
PŘÍSTUPY KE SVĚTOVÉ POLITICE	15
2.1 Ideologické názory na světovou politiku	16
2.2 Realistický přístup	18
2.3 Idealistický přístup	20
2.4 Behaviorální přístup	23
3. kapitola	
GEOPOLITIKA	29
3.1 Německá geopolitická škola a její představitelé	30
3.2 Anglosaská geopolitika a její představitelé	32
3.3 Francouzská geopolitická škola a její představitelé	33
3.4 Geopolitika v Japonsku	33
3.5 Astropolitika	33
3.6 Základní geopolitické pojmy	34
4. kapitola	
AKTÉŘI SVĚTOVÉ POLITIKY	37
4.1 Stát jako rozhodující aktér světové politiky	37
4.2 Mezinárodní organizace jako důležitý aktér soudobé politiky	40

4.3 Státníci jako aktéři světové politiky	42
4.4 Jakou podobu bude mít světová politika 21. století?	43
5. kapitola	
STÁTNÍ SUVERENITA A GLOBALIZACE	47
5.1 Idea státní svrchovanosti a její geneze	47
5.2 Vnitřní a vnější stránka státní suverenity	48
5.3 Proměny suveréna státní moci	49
5.4 Bezpečnostní rizika a právo národů na sebeurčení	49
5.5 Státní suverenita de iure a de facto	52
5.6 Státní suverenita v podmírkách globalizace	52
6. kapitola	
PRINCIP SUBSIDIARITY A SVRCHOVANOSTI V PROCESU EVROPSKÉ INTEGRACE	55
6.1 Dvě dimenze principu subsidiarity	55
6.2 Princip subsidiarity a Evropská unie	56
6.3 Subsidiarita a federalismus	56
6.4 Subsidiarita a mocenské kompetence	57
6.5 Koncept sdílené suverenity	57
7. kapitola	
PROCES REGIONALIZACE A EVROPSKÁ UNIE	59
7.1 Proces regionalizace	59
7.2 Hlavní regionální ekonomicko-politická uskupení	60
7.3 Evropská unie jako nejvýznamnější regionální uskupení	61
7.4 Geneze evropské integrace	62
7.5 Charakteristika hlavních orgánů Evropské unie	65
7.6 Další instituce Evropské unie	67
7.7 Možné formy policejní spolupráce v rámci EU	70
7.8 Zahraniční a bezpečnostní politika EU	70

8. kapitola

MEZINÁRODNÍ A GLOBÁLNÍ TERORISMUS

8.1 Nástin vývoje terorismu a jeho internacionálizace	73
8.2 Formy mezinárodního terorismu	74
8.3 Nový typ terorismu, nebo globální terorismus?	75
8.4 Islámský fundamentalistický terorismus	76
8.5 Nekonvenční terorismus	77
8.6 Terorismus jako specifický druh násilí	78
8.7 Spory o vymezení terorismu	79
8.8 Politika a strategie USA proti terorismu	80
8.9 Protiteroristická politika Evropské unie	81
Příloha č. 1	89
Příloha č. 2	91
Seznam literatury	93

Jde zde oznámení, že svět je základní komunikační a dopravní techniky stále „mensí“, nejednoho důležitou roli hraje „globální vědomí“. Fenomén globalizace od základu změní naše ohniska politiky i současnou politickou interakci. Dění za hranicemi státu se dokonce stalo předmětem nového konstitutivního vědního oboru, a to mezinárodních vztahů.

Globalizace vlivem rozšíření mezi vnitřním a „zahraničním“ veřejným oslabila, protože vedla k vzniku světové společnosti. Tím se až dosud klasická mezinárodní vztahy (de facto až dosud vzájemný mezi státy) ztrácejí všechny mezi národy, mezi jednotlivými regiony, mezi územními, kulturními, společnostními a jinými institucemi. Dnes je tedy potřebné analyzovat nejenom vztahy mezi státy, byť zůstávají relevantní, ale i vztahy mezi různocírky nadnárodními organizacemi a nezávislými aktéry, které stále více ovlivňují nadobu světové politiky. Příčemž národná význam lidských práv, která v mezinárodních vztazích poslouží humanitu a občanský princip vůči státu silněmu nacionismu. Obecný skript však nemůže postihnout celou šíř těchto vztahů, a proto se zaměříme pouze na některé aktéry a problémy světové politiky, přičemž budeme analyzovat a zkoumat zejména jejich politicko-bezpečnostní rozměr.

Stranou něčeho zajmu nezúčastnou ani nelegální aktéři světové politiky, zejména současný mezinárodní terorismus, který představuje největší hrozbu pro stabilitu a rovnováhu světového politického systému, včetně toho, že zpochybňuje jednu ze základních funkcí každého státu, tj. funkci bezpečnosti, ale i právo člověka na život a svobodu.

Scripť „Politologické problémy světové politiky II.“ v neposlední řadě upozorní na skutečnost, že politologie jako věda o politice má i svou mezinárodní dimenzi, kterou nelze v podmínkách globalizace oddělovat od vnitřního rozsahu politiky, neboť ten činem velmi cíleně reaguje na všechny turbulencie politického dění ve světě. Tento studijní materiál je prednáškám určen pro průznamní